

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

موضوع: تشخیص اوقات/مواقیت الصلاة

دیروز درباره طول جغرافیایی بلاد بحث کردیم و امروز با توفیق پروردگار متعال در مورد عرض جغرافیایی بلاد بحث خواهیم کرد. در وسط کره زمین یک خط فرضی وجود دارد که این خط فرضی از مغرب به مشرق و بالعکس امتداد دارد (در بحث دیروز خطوطی که وجود داشت از جنوب به شمال بود که ۱۸۰ تا دایره در شمال و جنوب و مجموعاً ۳۶۰ درجه بود که به آنها خطوط نصف النهار می گفتند) ، در کمر کره زمین خطی به شکل دایره وجود دارد که به آن خط استوا یا دایره معدل النهار می گویند و این خط کره زمین را به دو نیم دایره شمالی و جنوبی تقسیم می کند، از دایره معدل النهار (خط استوا) دواتری به موازات این دایره به طرف شمال و جنوب ترسیم می کنیم که با هم نسبت متساوی دارند و به موازات خط استوا واقع شده اند که به آنها مدارات می گویند، این مدارات را تا قطب از طرف شمال و جنوب می کشیم، ۹۰ دایره می کشیم یعنی ۹۰ تا از خط استوا به طرف شمال و ۹۰ تا هم به طرف جنوب می کشیم که به این ها مدارات شمالی و مدارات جنوبی می گویند و عرض بلاد را از خط استوا می سنجند یعنی مبدأ سنجش عرض بلاد خط استوا می باشد که درجه آن صفر است.

از خط استوا که در کمر زمین بود که عرض کردیم به طرف شمال می رویم هر مدار یک درجه می باشد یعنی مدار اول یک درجه عرض شمالی دارد و دهم ۱۰ درجه و ۲۰ و ۳۰ و به همین ترتیب تا ۹۰ درجه عرض شمالی و همچنین از خط استوا به طرف جنوب می رویم به مدار اول که می رسیم یک درجه عرض جنوبی دارد و دهم ۱۰ درجه و ۲۰ و ۳۰ و به همین ترتیب تا به ۹۰ درجه، در منتهی الیه مدارات شمالی قطب شمال و در منتهی الیه مدارات جنوبی قطب جنوب واقع شده، بنابراین ما از خط استوا به طرف شمال ۹۰ درجه عرض شمالی و از استوا

به طرف جنوب هم ۹۰ درجه عرض جنوبی داریم و این مبنای عرض بلاد می باشد.

هر بلدی را که بخواهیم بشناسیم باید ببینیم چند درجه طول شرقی و غربی و چند درجه عرض شمالی و جنوبی دارد.

سطح کره زمین به مناطق مختلفی تقسیم می شود؛ اول منطقه محترقه می باشد، از خط استوا ۲۳ درجه و ۲۷ دقیقه به طرف شمال و ۲۳ درجه و ۲۷ دقیقه به طرف جنوب مجموعاً ۴۶ درجه و ۵۴ دقیقه را منطقه محترقه می گویند که این منطقه گرمسیر می باشد برای اینکه خورشید دو مرتبه در سال به بالای سر آنها می رود و عمودی می تابد ولی هیچ گاه خورشید به بالای سر ما که عرض جغرافیایی بیشتری داریم عمودی نمی تابد.

در منطقه محترقه ۲۳ درجه و ۲۷ دقیقه به طرف شمال مدار رأس السرطان نام دارد و ۲۳ درجه و ۲۷ دقیقه به طرف جنوب رأس الجدی نام دارد که ماهها با توجه به آنها تقسیم بندی و نامگذاری می شوند.

بروج دوازده گانه عبارتند از: حمل، ثور، جوزا که فصل بهار هستند و سرطان، اسد، سنبله که فصل تابستان هستند و میزان، عقرب، قوس که فصل پاییز هستند و جدی، دلو، حوت که فصل زمستان هستند و خورشید در حرکتش به دور زمین روی آنها حرکت می کند.

خورشید در حرکتش به دور زمین اول بهار به خط استوا می رسد که در این موقع شب و روز مساوی است و اصطلاحاً به آن اعتدال ربیعی می گویند سپس دوباره در اول پاییز خورشید روی خط استوا قرار می گیرد و اصطلاحاً اعتدال خریفی رخ می دهد، کلاً خورشید از خط استوا شش ماه به طرف شمال و شش ماه به طرف جنوب حرکت می کند، این مربوط به منطقه محترقه شمالی و محترقه جنوبی بود که به عرضستان رسید.

دوم منطقه منجمده شمالی و منجمده جنوبی می باشد، ۲۳ درجه و ۲۷ دقیقه مانده به قطب شمال منطقه منجمده شمالی قرار دارد و ۲۳ درجه و ۲۷ دقیقه مانده به قطب جنوب منطقه منجمده جنوبی واقع شده که گاهی در این دو منطقه شش ماه

است که برای همه مردم روی کره زمین واحد می باشد و فقط یک بار محقق می شود.

طول و عرض جغرافیایی و تقسیم بندی مناطق مختلف زمین با توجه به عرض جغرافیایی خدمتتان عرض شد. بقیه بحث بماند برای فردا إن شاء الله تعالی

والحمد لله رب العالمین و صلی الله
علی محمد و آله الطاهیرین

شب و شش ماه روز است، یعنی این دو منطقه از لحاظ اوقات شب و روز با مناطق دیگر کره زمین تفاوت دارد. دو منطقه دیگر نیز داریم یکی منطقه معتدله شمالی و دیگری منطقه معتدله جنوبی، از طرف شمال حد وسط بین منطقه محترقه و منجمده شمالی، منطقه معتدله شمالی قرار دارد و از طرف جنوب نیز ما بین منطقه محترقه و منجمده جنوبی، منطقه معتدله جنوبی واقع شده است که تقریباً این دو منطقه در حدود ۴۶ درجه می باشند، فرق این دو منطقه این است که زمستان آنهایی که در شمال هستند تابستان جنوبی هاست و بالعکس، چون خورشید طوری است که تا آخر بهار به طرف شمال می آید و بعد بر می گردد کم کم در اول پاییز به خط استوا می رسد و از اول پاییز به آن طرف می رود یعنی بهار ما که در شمال هستیم شروع می شود و در همین موقع برای جنوبی ها پاییز است و وقتی خورشید به آن طرف می رود هوا گرم می شود و بهار و تابستان آنها شروع می شود که همان موقع در این طرف پاییز و زمستان ما شروع می شود.

چون زمین تحدب دارد و مدارات مختلف هستند دیدن خورشید و ماه برای کسانی که به خط استوا نزدیک هستند آسان است ولی آنهایی که از خط استوا دور هستند دیدن خورشید و ماه برایشان مشکل است لذا رؤیت هلال ماه در شب اول ماه برای کسانی که به خط استوا نزدیک هستند ممکن و تقریباً راحت است ولی برای کسانی که از خط استوا دور هستند رؤیت هلال در شب اول ماه مشکل می باشد، البته درباره رؤیت هلال ماه مباحث مختلفی مطرح است من جمله اینکه آیا وحدت افق معتبر است یا نه؟ که خیلی ها من جمله امام و آقای بروجردی رضوان الله علیهما قائل به وحدت افق هستند آن هم افق شهرهای نزدیک، ولی برخی دیگر وحدت افق را معتبر نمی دانند و می گویند ما یک ماه داریم و در هر جای از کره زمین که رؤیت شود برای همه اول ماه ثابت می شود و برای رؤیت هلال لازم است که هیئتی از کشورهای مختلف در مرکزی جمع بشوند و مراقبت کنند و هلال ماه را رؤیت کنند و بعد از رؤیت به همه جای دنیا اعلام کنند و ما نیز قائلیم وحدت افق معتبر نمی باشد چون ما یک ماه بیشتر نداریم که واقع محفوظی